

Η MiFID

και οι απαιτήσεις σε εκπαίδευση

ΤΟΥ **ΚΩΣΤΑ ΓΑΛΙΑΤΣΟΥ**

Υπεύθυνου Εκπαιδευτικού Προγράμματος ETI

Η εφαρμογή της Οδηγίας περί των αγορών σε χρηματοπιστωτικά μέσα αποτελεί το αποκορύφωμα πολύ σημαντικών και σε ευρεία έκταση αλλαγών και μετασχηματισμών που παρατηρούνται στο χρηματοπιστωτικό σύστημα κατά τα τελευταία χρόνια. Αν θέλουμε να συνοψίσουμε τις αλλαγές που επιφέρει η MiFID στον τραπεζικό τομέα, αυτές αναφέρονται όπως φαίνεται και από τον ίδιο τον τίτλο της Οδηγίας, σε δύο τομείς:

- την παροχή υπηρεσιών σε νέα χρηματοπιστωτικά μέσα και
- την ανάπτυξη νέων αγορών.

Όσον αφορά τον πρώτο τομέα, αυτός δεν αφορά κυρίως την παροχή υπηρεσιών για πρώτη φορά από την τράπεζα, αλλά γενίκευση της παροχής αυτών των υπηρεσιών από το συνολικό δίκτυο της τράπεζας και όχι μόνο από κάποιο συγκεκριμένο τμήμα της. Για παράδειγμα, υπηρεσίες σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παρείχε η τράπεζα μέσω του dealing room, αλλά στο επόμενο διάστημα η παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας θα γενικευθεί, με τη διάθεσή τους από μεγάλο αριθμό καταστημάτων. Είναι φανερό ότι η συγκεκριμένη εξέλιξη απαιτεί την εκπαίδευση στην παροχή υπηρεσιών σε χρηματοπιστωτικά μέσα ενός μεγάλου αριθμού τραπεζικών στελεχών. Στον πίνακα 1 φαίνονται οι κύριες υπηρεσίες σε χρηματοπιστωτικά μέσα, τις οποίες επιτρέπεται, σύμφωνα με τη MiFID, να παρέχουν οι τράπεζες. Στις υπηρεσίες αυτές αντιστοιχούν συγκεκριμένα πιστοποιητικά επαγγελματικής επάρκειας, τα οποία θέσπισαν η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Όπως φαίνεται στον πίνακα, για την παροχή της υπ' αριθμόν 1 υπηρεσίας (λήψη και διαβίβαση εντολών) απαιτείται η κατοχή του πιστοποιητικού a1, εάν πρόκειται περί πρωτογενών, και του a2, εάν πρόκειται περί παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων. Αντιστοίχως η παροχή επενδυτικών συμβουλών (υπ' αριθμόν 5 κύρια επενδυτική

υπηρεσία) σε πρωτογενή μέσα απαιτεί την κατοχή του β1 πιστοποιητικού και σε παράγωγα του β. Η διαχείριση χαρτοφυλακίου χρηματοπιστωτικών μέσων (πρωτογενών και παραγώγων) για λογαριασμό πελατών απαιτεί την κατοχή του πιστοποιητικού γ. Τέλος το πιστοποιητικό του αναλυτή χρηματοπιστωτικών μέσων (πιστοποιητικό δ) αντιστοιχεί στην υπ' αριθμόν 5 παρεπόμενη επενδυτική υπηρεσία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Παροχή κύριων επενδυτικών υπηρεσιών και απαιτούμενα πιστοποιητικά επαγγελματικής επάρκειας		
A/A	ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ
1	Λήψη και διαβίβαση εντολών για λογαριασμό πελατών σε: <ul style="list-style-type: none"> ■ Κινητές αξίες (μέσα της κεφαλαιαγοράς) ■ Μέσα της χρηματαγοράς ■ Μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων ■ Προθεσμιακές συμβάσεις(forwards) ■ Συμβάσεις ανταλλαγής (swaps) ■ Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης ■ Συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης ■ Παράγωγα μέσα για τη μετακύλιση του πιστωτικού κινδύνου (credit derivatives) ■ Χρηματοπιστωτικές συμβάσεις επί διαφορών (contracts for differences) 	α1 α1 α1 α2 α2 α2 α2 α2
2	Εκτέλεση εντολών για λογαριασμό πελατών	
3	Διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό	
4	Διαχείριση χαρτοφυλακίων πελατών	γ
5	Παροχή επενδυτικών συμβουλών σε: <ul style="list-style-type: none"> ■ Πρωτογενή χρηματοπιστωτικά μέσα ■ Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα 	β1 β
6	Αναδοχή χρηματοπιστωτικών μέσων ή τοποθέτηση χρηματοπιστωτικών μέσων με δέσμευση ανάληψης	
7	Τοποθέτηση χρηματοπιστωτικών μέσων χωρίς δέσμευση ανάληψης	
8	Λειτουργία πολυμερούς μηχανισμού διαπραγμάτευσης	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Παροχή παρεπόμενων επενδυτικών υπηρεσιών και απαιτούμενα πιστοποιητικά επαγγελματικής επάρκειας

A/A	ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ
1	Φύλαξη χρηματοπιστωτικών μέσων για λογαριασμό πελατών	
2	Παροχή πιστώσεων ή δανείων σε επενδυτή	
3	Παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις	
4	Παροχή υπηρεσιών ξένου συναλλάγματος εφόσον συνδέονται με την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών	
5	Έρευνα στον τομέα των επενδύσεων και χρηματοοικονομική ανάλυση	δ
6	Παροχή υπηρεσιών σχετιζόμενων με την αναδοχή	
7	Παροχή επενδυτικών και παρεπόμενων υπηρεσιών σχετικά με τα υποκείμενα μέσα των παραγώγων	

Όπως φαίνεται από την προηγούμενη παρουσίαση, για κάθε υπηρεσία που παρέχεται σε πελάτη της τράπεζας (δεν διενεργείται δηλαδή για ίδιο λογαριασμό) απαιτείται κάποιο πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας. Για την υπ' αριθμόν 2 κύρια επενδυτική υπηρεσία (εκτέλεση εντολών) αναφέρεται ρητά στο ν. 3606/2007, ο οποίος ενσωμάτωσε τη MiFID στο ελληνικό δίκαιο, ότι απαιτείται έκδοση απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία να θεσπίζει αντίστοιχο πιστοποιητικό.

Είναι επίσης φανερό ότι το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, με την ανάπτυξη της εφαρμογής της MiFID, θα πρέπει να δημιουργηθούν εκπαιδευτικά προγράμματα – και σε μερικές περιπτώσεις πιθανότατα και πιστοποιητικά – που να καλύπτουν τις εξής θεματικές περιοχές:

- Λειτουργία πολυμερούς μηχανισμού διαπραγμάτευσης
- Προστασία επενδυτών
 - Κατηγοριοποίηση επενδυτών
 - Διαφάνεια συναλλαγών
 - Βέλτιστη εκτέλεση εντολών
- Κανονιστική συμμόρφωση
- Εσωτερικός έλεγχος
- Διαχείριση κινδύνων